

Nr 112.

Av fru **Sjöström-Bengtsson m. fl.**, om utredning rörande tillämpningen av gällande bestämmelser angående folkpension, som tillkommer sinnesslöa.

Enligt lagen om folkpensionering den 29 juni 1946 med ändring enligt lag den 23 maj 1947 § 18 2 mom. skall för tid, under vilken pensionsberättigad är intagen å fattigvårdsstyrelsen tillhörig anstalt eller mot avgift, som av fattigvårdssamhälle erlägges, åtnjuter vård eller försörjning å annan anstalt, fattigvårdssamhället äga uppbära honom tillkommande folkpension samt därav tillgodogöra sig i förra fallet kostnaderna för vården eller försörjningen och i senare fallet utgiven dagavgift eller annan vårdkostnad, dock skall fattigvårdssamhället vara skyldigt att av pensionsbeloppet månatligen tillhandahålla den pensionsberättigade 16 kronor och därutöver för december månad 8 kr. eller, där den pensionsberättigade på grund av sitt tillstånd ej kan begagna sig av kontanta medel, använda motsvarande belopp för ökande av hans trivsel eller eljest till hans personliga nytta.

Enligt lagen om ändrad lydelse av 14 § lagen den 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa skall vård av den som är inskriven vid centralanstalt vara kostnadsfri från det den inskrivne inträtt i skolåldern till dess han fyllt 21 år, dock att anstalten äger att såsom ersättning för vårdkostnaden uppbära den inskrivne tillkommande folkpension eller särskilt barnbidrag så ock allmänt barnbidrag som enligt § 7 lagen om allmänna barnbidrag må utgå för den inskrivne.

Ovanstående lagparagrafer ha i den del, som berör den månatliga kontanta utbetalningen till den pensionsberättigade, av centralanstalterna för sinnesslöa icke erhållit en enhetlig tillämpning.

Vid en del av dessa anstalter har man följt föreskrifterna i lagen om folkpensionering, och sådana bildbara sinnesslöa, vilka äro så högtstående, att de förstå att använda pengar och uppskatta deras värde, ha fått uppbära dessa medel och använda dem efter sin egen önskan. Ofta ha de genom sparsamhet kunnat skaffa sig en cykel, en klocka, en grammofon eller någon annan åtråvärd sak, som de eljest måst undvara. Även om någon del av denna kategori »på grund av sitt tillstånd» icke kan begagna sig av kontanta medel, så sakna de dock icke förmåga att uppskatta vad som med dessa pengar kan åstadkommas »för ökande av deras trivsel eller eljest deras personliga nytta». Andra centralanstalter åter ha, med stöd av ovan cite-

rade paragraf i 1944 års lag om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, för den pensionsberättigades underhåll tillgodogjort sig hela pensionsbeloppet.

Enligt vår mening torde det här ovan först beskrivna förfaringssättet vara det för eleven lämpligaste.

I fråga om de obildbara sinnesslöa torde däremot icke råda någon tvekan om att folkpensioneringslagen, i vad den föreskriver att viss del av folkpensionen skall utbetalas kontant eller användas för patientens trevnad och personliga behov, är tillämplig. Det är endast det senare alternativet som kan komma i fråga och även detta i mycket ringa utsträckning. Dessa människors tillstånd är i allmänhet sådant, att de sakna möjlighet att tillgodogöra sig vad som är avsett med dessa medel, nämligen att vid sidan av den vård och den utrustning, som anstalten under alla förhållanden är skyldig att ge patienten, bidra till »ökandet av hans trivsel och personliga nytta». I varje fall torde det knappast vara möjligt att förbruka hela beloppet för detta ändamål. Under den tid lagen varit i kraft har det också visat sig att en icke obetydlig del av dessa pengar måst för patientens räkning insättas på bank eller på annat sätt fonderas. Detta torde emellertid innebära att vid patientens frånfälle hans inestående medel tillfalla hans eventuella arvingar, vilka icke alls eller i ytterst ringa grad bidragit till hans underhåll.

Av det anförda torde framgå, att obildbara sinnesslöa ovillkorligt måste erhålla den i lagen fastställda kontanta delen av folkpensionen även om deras tillstånd är sådant, att de icke ha förmåga att tillgodogöra sig de förmåner, som dessa medel äro avsedda att användas till, medan bildbara sinnesslöa, som dock ha vissa förutsättningar att för sina personliga behov använda nämnda medel, kunna undanhållas dem ehuru de äro pensionsberättigade.

På grund av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t begära en utredning av de i denna motion berörda förhållanden.

Stockholm den 20 januari 1949.

Anna Sjöström-Bengtsson. L. Franzon. Alb. Ramberg.